

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 „ — „
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, január 5.

Vezérlő csillag.

Tizenkilenc századdal ezelőtt napkelet bölcs királyai előtt különös csillagzat tűnt fel az égen. A bölcs királyok e rendkívüli égi tünemény megjelenéséből azt magyarázták ki, hogy nagy eseménynek kellett valahol történnie. Utak indultak. A csillag vezette őket utatlan utakon, sötét éjjeleken, vezette Jeruzsálem felé. Betértek Heródes király udvarába, hogy udvarának tudósaitól kérjenek további utbaigazítást. A tudósok elővették a szent könyveket s kiolvasták azokból, hogy a kicsiny Bethlehembben kellett történnie a nagy eseménynek, melytől a világ szabadtársaságát várja. És amint kiérték Jeruzsálem utcáiról, a csillag tovább vezette őket, elvezette a szerény bethlehemi jászolhoz, az isteni kised bölcsőjéhez.

Napkelet után napnyugat népei is eljutottak a bethlehemi kisedhez, ki az egész világnak megváltást hozott, kinek tanítása világosságot árasztott az egész földre. S a népek, kik tanítását követték, feltalálták boldogulásuk útját.

Századunkban új csillagok tűntek fel, melyek új boldogságot ígérnek az embereknek. Egyik már hanyatlóban van, teljes fényében nem is látta senki.

A liberalizmust már feltűnésénél is rideg önzés és lelketlen spekuláció vette körül. A hangzatos jelszavak, szabadság, egyenlőség, testvériség sokat toboroztak az új csillagzat köré s ezek támogatása uralomra is juttatta, de a bűnök

miatt, melyekben fogantatott, félig sem volt képes beváltani a hangzatos ígéretekét. Szabadság helyett olyan szolgáltságot hozott a népekre, amilyent a legzsarnokabb önkényuralom idején sem ismertek, — az egyenlőség helyett új, dölyfös, embertársaik szenvedéseit iránt érzéketlen aristokráciát teremtett, a társadalmi osztályok közé áthidalhatatlan válaszfalakat emelt, érdekszövetséget, klikket, kartellt alkotott, — a testvériségből pedig az erősek harca lett az erőtlenség ellen. Nem csuda, — letért a bethlehemi csillag által kijelölt útról.

A másik csillag, mely most van emelkedőben, szintén új boldogságot ígér. Olyant, mint a mesebeli Eldorádó ország, amelyben nem kell dolgozni semmit, csak lógatják lábukat az emberek, mégis dúslakodnak minden jóban. Vagyonszerzés, egyenlőség, jogban, rangban, munkában és — munkátlanban egyaránt.

És ennek az új csillagnak millió és millió követői vannak. Az lenne csuda, ha nem így volna. Az embernek legerősebb ösztöne a létfentartási ösztön. És ma oly nehéz az élet, oly nagy a nyomor. A hit, mely a szenvedésben, nélkülözésben is megnyugvást adna, kiveszett a szívből; a szeretet, mely valódi segínyt nyújtana, tűnőben van; — a modern, reklámokkal dolgozó humanizmus csak morzsákat nyújt, azokhoz is nagy megalázódás útján lehet jutni, — az állam kevés segítséget nyújt, törvényeket csak a kiváltságos osztályok érdekében hoznak, — — — honnét, kitől várjon tehát segínyt a szenvedő és nélkülöző? Nem

csuda, ha a legtöbbet ígérőknek, a lelketlen izgatónak karjaiba dobják magukat.

Sajnos, Magyarországon az utóbbi években rohamosan terjed az új csillag követőinek száma s azért a válság, melylyel ez társadalmunkat fenyegeti mind nagyobbá válik.

Sajnos, hogy parlamentünk, mely eddig csaknem kizárólagosan a klikk rendszer, a kiváltságos osztály érdekeit szolgálta, utóbbi időben, mintegy a közvélemény által kényszerítve, mégis mutatott némi érdeklődést és hajlandóságot a szociális reformok iránt s e téren már tett is némi kedvezményező lépéseket, — sajnos, hogy a politikai zavarok miatt maga is válságban van.

Hol keressük a csillagot, mely nem csak a mostani politikai zavaroktól való kibontakozást mutatja meg, hanem beteg társadalmunkat is elvezesse a békéhez?

Az egyének és népek boldogulásának útját a kereszténység nagy elvei szabják meg. Tizenkilenc század története azt mutatja, hogy másutt hiába keresi egyén, család és társadalom a boldogságot, mint ott, ahol napkelet bölcs királyai keresték, a bethlehemi kised jászolánál.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 5.

A gyorsírók nagy örömmel hallják a hírt: — *Ma nem lesznek beszédek!*

Az obstrukció vezetői elhatározták, hogy ma kezdik meg az igazi, kristálytisza technikai

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Járvás Margit.

Palotay Bandinak rossz kedve van. Ott sétál a déli korzón és valami nyomasztó érzélem nehezedik a lelkére. Olyan elégedetlenség féle. Elégedetlen a barátaival és mindenkivel, még magával is. Mert úgy vár valamilyen, a mi nem következik be, pedig ő biztosra vette.

Bizony nagy nap is az ő életében ez a mai. Ma tette le az utolsó szigorlatot. És máttól fogva úgy írhatja a nevét, hogy: Dr. Palotay Andor. És ime, egy ilyen nagy napon barátai közül egyiknek sincs, de még egy üdvözlő szava sem. Olyan közönyösen halad el mellette valamennyi, mintha semmi sem történt volna. Csak alig szólnak egy szót is. Még csak meg sem kérdi senki, hogy hogyan is volt hát. De még csak nem is csatlakozik hozzá senki.

Kettő valahogy mégis akadt a fiuk közt, a ki karon fogja, hanem ezek sem kérdenek a szigorlatról semmit. E helyett mást kérdenek tőle.

— Mit szóltsz hozzá Bandi? Kérdi az egyik és előre mutat a szemével.

— Kihez?

— Ugyan! Hát nem látod?

— De hát, kiről is beszélsz már, no?!

— És Bandi nézte. A hullámozó, illatos népi-áradat közepén — ott volt, a kit mutattak. A korzó szépe.

Eddig még nem látta senki, sem tegnap, sem az előtt; ma jelent meg a tömkelegben először és máris övé volt a tér. Megjelenése hasonlított az üstököséhez, az is hirtelen támad az égen és egyszerre meglátják mindenütt.

Bandi — azaz, hogy Palotay Andor dr. ur — mikor megpillantotta a korzó üstökösét, olyan ismerősnek tűnt fel előtte. Ugyan nem láthatta meg tisztán az arcát, hiszen egész udvar hemzsegett körülötte, csak haját, a puha, csillámló haját látta, a mint meg-megbillent a levegő égen. Csak a szőke haját látta, meg a karsu, sudar derekát. Az arcából nagyon keveset. Hanem, mikor megfordult, akkor azt is látta.

Hosszu volt az az arc és halvány; két buzavirág szem ragyogott ki belőle.

Bandi most már emlékezett rá. Megismerte s a hogy megismerte, egyre csak őt nézte, mint az eset remekét szokás a tárlaton. Le nem vette volna róla szemét egy percze sem, de minden vonását figyelte. S a míg a séta tartott, Bandi az egész korzóból nem látott senkit, semmit. Sem a leányokat, a nevető angyalfejeket, sem a mosolygó szemű, kaczer asszonyokat; előtte minden, de minden homályos ködgomolyaggá zsugorodott össze. Ebből a ködös homályból csak egy alak virult a szeméi előtt. Csak egy arcot látott ő, csak egy szőke fűrtű fejet, egy tollas kalapot ott a közepén.

Csak Járvás Margitot látta.

Mert az volt — Járvás Margit.

És Palotay Andor dr. ur egészen megfe-

ledkezett arról, hogy neki milyen nevezetes napja van ma. Mintha minderről és mindenről nem is tudott volna. A lelke is eikalandozott a multha s a gondolatai sem a tudori diplomán jártak. Messze onnét . . .

Egy apró, fehér házikós kis város képe rajzolódott az emlékezetébe és benne egy hepe-hupás kövezetű utcza. Hosszu volt az az utcza és görbe. S a Bandi gyerek mégis olyan sokat, olyan gyakorta járogatott rajta.

Talán még most is el tudná mondani a házaik sorban, ahogy egymásután következnek. Az a nagy fölemeletes ház, piszkos tűzfalával az öreg kapitányé, az a fehér falu, mindjárt mellette a gazdag péké, az a sárga pedig, igen az a sárga, zöld zsalugáteres, az az övök — a Járváské.

És Palotay Andornak úgy tetszik, hogy most is éppen arra jár az utcán, mint Bandi-gyerek korában, egyszer valamikor, régen.

A zöld zsalugáter kinyílik és a piros muskátlik közül kidugja a fejét egy szebb, élő virág. Véletlenül — egész véletlenül — éppen akkor, akkor, mikor a Bandi gyerek arra halad! És Bandi lekopja a kalapját, az az eleven virág pedig biccezent egyet bolyhos kis fejével, még mosolyog is hozzá. Mint a virág kelyhe, mikor végig czirógatja a meleg napsugár. Éppen úgy.

Ez a mosoly felbátorítja a fiut. Felnéz a leány arcába és megkérdi: Ha szabad-e? A leány ajaka igent rebb és Bandi befordul a keskeny kapun. A szobában Margiton kívül nincsen senki. A papa, a pápaszemes öreg dok-

obstrukciót, melybe semmiféle szónoklat sem hoz disszonanciát.

Midőn *Madarász* az ülést megnyitja s fölolvastatja a múlt ülés jegyzőkönyvét, sorra jönnek az obstrukciós módosítások.

A technikai obstrukció.

Polónyi Géza kétségbeesve futkosott a jegyzőkönyv olvasása alatt.

— Hol vannak a jegyzőkönyv-felszólalók, hol vannak? — kérdi ijedten.

Perczel Béni már veszedelmesen közeledett a jegyzőkönyv végére, s még nem volt felszólaló.

Az első módosítás.

Ekkor *Hock János* vállalkozott. Indítványozta, hogy miután nem ország-ülés, hanem ország-gyűlés van, e helyett: Az ülés megkezdése után — ez tétessék: A gyűlés megkezdése után.

Gunyos derűtség hangzott föl jobbról, vidám éljenzés és taps balfelől, mert *Hock* mindjárt azt is bejelentette, hogy erre az indítványra névszerinti szavazást kér.

Most olympusi jelenet következett. Még tizenegy képviselő állott fel egymásután a baloldalon és hasonló módosításokat adott be a jegyzőkönyvhöz. A jobboldal egyszerre tudatára jött, hogy a *technikai obstrukció* bevonult a maga teljességében.

A második indítvány.

Ivánka Oszkár jelentkezett másodikul szólásra. Röviden azt a módosítást adta be, hogy a jegyzőkönyvben e helyett: az ülés befejeztén, ez tétessék: az ülés bezáratván.

A jobboldal fanyar nevetéssel fogadta, a baloldal éljenzett.

Most az öreg *Madarász* szólalt meg:

— Ezen nevezetes indítványra —

Viharos derűtség volt a maliciózus enunuciójára a felelet. Mind a két oldal a szívéből kezogott is, *Madarász* így fejezte be mondókáját:

— Névszerinti szavazás kéretett.

III.

Hentaller Lajos állott most fel. Indítványozta, hogy a jegyzőkönyvnek az eddigi szörnyű helytelen szövegtől eltérően ezentul nyomtatásnak ki és osztassanak ki.

IV.

Biró Lajos már egy kis bevezetéssel is ellátta a maga indítványát. Világosan akarom

konstatálni, hogy obstrukció van is, lesz is! Éppen azért indítványozom, hogy ehelyett az elnök megnyitván az ülést, ez tétessék: *korelnök* megnyitván az ülést.

— Bravó! Nagyszerű! — kiáltja a jobboldal.

— Helyes! Helyes! — felel a baloldal.

V.

Fáy István volt a következő »szónok«. Módosítása így hangzik:

— Ehelyett: a Ház — ez tétessék: Képviselőház.

— Hahaha! — nevetett a baloldal, mely jóízűen mulatott a bolondos módosításokon.

VI.

Blaskovich Ferencz ezt a módosítást ajánlotta:

— Az elnök *bezárja* helyett — az elnök *berekeszté* az ülést.

— Szellemesebbet kérünk! enyelgett a jobboldal, mire általános ohóhó-ban feláll *Hubek Béla*.

VII.

— *Perczel Béni* jegyző ur tegnap azon panaszkodott, hogy O itt a jegyzősködében az egészségét is tönkre teszi. Én nagyon méltányolom az ő fájdalmát s ennek enyhítésére — egy indítványt adok be (névszerinti szavazással), hogy a jegyzőkönyvek ezentul az ülés előtt tétessenek a Ház asztalára, hogy mindenki beletekinthessen és tájékozathassa magát.

VIII.

Holló Lajos azon botránkozott meg, hogy a jegyzőkönyvben az áll: a módosítványt ennyi és ennyi szótöbbséggel fogadták el. Ez nem járja. Ezt így kell írni: Ennyi szavazattal — ennyi ellenében. Névszerinti szavazást kérünk rá.

IX.—X.

A jobboldal ezt már csöndes rezignációval fogadta. Hogy mulatságosabb legyen a helyzet, *Rakovszky* kerekén kijelenti, hogy ő egyik módosításhoz sem járul hozzá. (Nagy derűtség a jobboldalon) hanem bead két indítványt. Az egyik, hogy a jegyzőkönyvet ezentul *két jegyző írta alá*, még pedig az egyik ellenzéki. Az interpellációk és a rájuk adandó válaszok pedig — így tehát a *Molnár* tegnapi interpellációja — szószerint beveendő a jegyzőkönyvbe.

Már 10 módosítás volt eddig. Az öreg *Madarász* alig győzte átvenni, mindegyiknek kísérője egy-egy névszerinti szavazást kérő iv volt.

XI.

Még két módosítást adott be a balmező s ezzel mára befejezte. Az egyiket *Makkfalvay* adta be az iránt, hogy a jegyzőkönyv bekezdésében *elnök* helyett *korelnök* tétessék,

— Ilyen már van egy! triumfál a jobboldal.

— Azt nem fogadjuk el! — riportoz a bal nagy derűtségben.

A hangulat mind vidámabb lesz.

XII.

Szluha István fölhaborodva ad be egy módosítást az iránt, hogy e helyett: az ülés 10 órakor kezdődött, ez tétessék 11 órakor.

Hangosan nevet a baloldal.

— Nem fogadjuk el!

— Micsoda kicsinyeskedés!

Egész föltornyosodott az elnöki asztalon a módosítások tömege. *Madarász* apó kétségbeesve nézett rájuk végig, de mintha titkon mégis a kezét dörzsölné:

— Jól csinálják a gyerekek.

A szavazások.

Aztán kitzte legelőbb is *Hock* módosítására a névszerinti szavazást de előbb 5 percze felfüggesztette az ülést.

Az ellenzék taktikája most oda irányult, hogy száznál kevesebben szavazzanak, mert akkor a szavazás eredménytelen és újra kezdetik. De a kormánypart is készen volt. Míg az első módosításnál 5 ellenzéki szavazott igenel, már tíz kormánypartí pedig nem-mel, addig a második módosításnál már csak 4 ellenzéki szavazott és 118 kormánypartí.

Holnaputánra 64 módosítást ad be az ellenzék a jegyzőkönyvhöz.

A szavazások eredménye ez:

I. *Hock* indítványára: 61 igen, 110 nem, így 105 szótöbbséggel elvetették.

II. *Ivánka* módosítványára: négy igen, 118 nem, így 114 szótöbbséggel vetették el.

III. *Hentaller* módosítványára: hat igen és 134 nem, így 128 szótöbbséggel vetették el.

Nagyvárad város közügyei.

Közigazgatási ülés.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta ez évben első ülését.

Jelen voltak: *Beöthy László* főispán elnök, *Bulyovszky József*, *Sipos Orbán*, *Papp Miklós*,

tor a laboratóriumában szorgoskodik, a mama valahol a városban jár. *Bandi* szabódik, hogy talán nem is illenek ilyenkor — hanem azért leül. És *Margit* kinyitja a zongorát, hol eljátszsa a *Bandi* nótáit. Olyan szépek is azok a nóták, olyan szomorúak, aztán meg a *Bandi* ugy szereti hallgatni őket. És neki, az ő puha, kislányos szívének oly jól esik, ha a kedvében járhat *Bandinak*.

Mivelhogy — szereti *Bandit* . . .

A fiu pedig csak hallgatja a nótákat és oda megy ő is a zongorához. Hiszen forgatni is kell olykor a kótát.

Az is igaz, hogy *Margit* kívülről is tudja már a nótát, meg aztán — az ő szemébe néz és nem a kótára. Mindegy azért. Annál szebben játszik . . .

De *Bandi* ugy gondolja, hogy már fordítani is illenék és fordít egyet a lapon. Hanem ahogy lehajlott, előbb odaér az ajka a leány hamvas, szűzi arcához. A falon meg, a tiszta fehér falon két fejet mutat az árnyék, két kuszált haju fejet, amint egymáshoz ér. Semmi mást . . . És holnap is így megy, holnapután is, meg aztán is.

Azaz, hogy nem. Mert egyszerre vége szakad az idyllnek. Vége, örökre vége. *Bandi* tovább is rózza az utca gyalogjáróját arra felé, hanem a zöld zsalugáter nem nyílik ki s a muskátlik közül sem nevet ki senki. Egyebet sem lát az ablak alatt, mint uniformist és gyakran hall kardcsörtetést. Gyakran, de nem sokáig. Mert *Bandi* elmegy a városból, hogy ne lásson belőle semmit. Az utcát se, a kis sárga

házat se, a muskátlit se és azt az illatos haju, szőke lányt — azt se!

Palotay Andor dr. urnak mindez megfordul az agyában, a mint ott ácsorog az aszfalton. És semmiről sem tud semmit, a mi körülötte történik. A társai zavarják meg gondolatait.

Ideje lesz odébb menni, azt mondják. Hiszen a korzó ugy is alig ér már valamit. A királyné is a ki ma tünt föl először és már is hódított, az is elmegy. Épp *Bandi* csoportja felé jó. És éppen oda néz *Bandi* arcába.

Palotay megemeli kalapját és köszön. A leány szemében is, mintha megvillanék egy sugár. Több semmi. Valami olyast mond, hogy: Jó napot. Ezt is olyan fagyosan, olyan hideg nyugalommal.

. . . Oh, ha legalább mutatta volna, hogy felismeri. Ha legalább a nevének szólította volna!

Dr. Palotay Andor urnak ma határozottan rossz kedve van. Pedig olyan jelentőségteljes nap rá nézve ez a mai. És mégis! . . . Olyan bánatos elégedetlenség ült ki az arcára. És talán nem is azért, hogy a mai sikeréhez nem gratulált neki senki . . . *Helvey Lajos*.

Mesék a férjhez menetelről.

Irta: *Alexandrowna*.

Lányok ide figyeljete! Nektek szól a mese, férjhezmenetelről szól a mese.

* * *

Hol volt, hol nem volt, éledégt valahol három király leány. Szép kastályban laktak s vártak, várakoztak, míg férjhez vinnék őket. S míg rátaláltak volna az igazi vőlegényre, mindegyik a maga módja szerint tölté el leányága idejét. A legidősebbik napról napra a könyvtárban és tanásteremben volt található, a várbeli vén paptól megtanulá a régi pergamen iratokat megfejteni, idegen nyelveket beszélni, csodatevő gyógyszereket forralni — addig-addig, míg végre bölesebb és tudósabb lön mint tanítója maga. Irt mint valamennyi férfi az országban. De a hercegnő azért szelid és leányos maradt és soha sem tolakodott elő nagy fölényével.

A második nővér ehhez ellentétben mindig csak női munkával foglalkozott, font, szőtt és vart, konyhában és élés tárban sürgölődött s oly szorgalmas és ügyes vala, hogy az egész országban nem lehetett nálánál külön gazdasszonyt találni. S mellette vidám, derült kedélyvel birt s oly szépen tudott hárfázni és énekelni, hogy öröm volt hallgatni.

A harmadik testvér azonban lusta és ügyetlen volt, egész nap csak pamlagja vánkosain hevert s hallani sem akart tanulásról és munkáról, bár nővérei eleget küzködtek vele, hogy jobb utra térítsék. Nem bírtak vele, s végre ráunva, ugy hagyták őt felnőni, a hogy akart s maradt ami volt: ostoba, lomha és tudatlan.

Történt pedig hogy egyszer egy idegen királyfi vetődött a leányok udvarában, hírtüket hallván s feleséget keresett köztük. A legidősebbik ép-

Gyurkovits Kornél, dr. Hoványi Géza, Rádl Odön, Némethy Károly, Mezey Mihály, Hlatky Endre, Rácz Mihály, Dus László, Mihelyi Adolf, dr. Vári Szabó Béla, Huzella Gyula, dr. Grámm Károly, dr. Berkovits Ferencz, dr. Perjéssy Mihály.

Elnöklő főispán megnyitván az ülést, felolvastatott a törvényhatóság átirata, mely szerint 1899-re dr. Grósz Albert, Mihelyi Adolf, dr. Hoványi Géza, Rádl Odön és dr. Berkovits Ferencz választották be a közigazgatási bizottságba.

A főispán üdvözlőlvén az újonnan megválasztottakat, kitérőt és erőt kívánt, hogy a város érdekében eredményesen működhessenek. Ezután megalakították az egyes albizottságokat, a következőkben:

Fegyelmű választmányba: a törvényhatóság tagjai közül Némethy Károly, Rádl Odön rendes, Frankó Endre póttagul; — az állami tisztviselők közül: Sipos Orbán, Gyurkovits Kornél rendes, Papp Miklós póttagul.

Erdészeti kihágás II. foku bíróságba Rádl Odön, Némethy Károly, Mihelyi Adolf, dr. Hoványi Géza rendes tagokul; Frankó Endre, Hlatky Endre, dr. Várady Zsigmond, dr. Vári Szabó Béla póttagokul.

Gyámügyi felelővitei küldöttségbe a bizottság által választott: Mihelyi Adolf, Némethy Károly rendes, Frankó Endre póttag; — a főispán által kinevezetett: Hlatky Endre, Rádl Odön rendes, dr. Berkovits Ferencz póttag.

Utadó felszólamlási küldöttségbe: Dus László, Papp Miklós, Rádl Odön, Frankó Endre.

Mezőrendőri II. foku küldöttségbe: Rádl Odön, Némethy Károly, dr. Hoványi Géza, Mihelyi Adolf, Frankó Endre, dr. Vári Szabó Béla.

Börtönvizsgáló bizottságba a főispán kinevezte: Némethy Károly, Rádl Odön, Mezey Mihály, dr. Berkovits Ferencz, — hivatalból tagja a bizottságnak dr. Hoványi Ferencz főorvos.

Börtönfelügyelő bizottságba Nagyvárad város közigazgatási bizottsága részéről beválasztott Némethy Károly.

Erdőrendészeti albizottságba titkos szavazással beválasztottak: Rádl Odön, dr. Hoványi Géza, Némethy Károly; szakértő kültag: Oszterlam Ármán kir. erdőfelügyelő.

Sipos Orbán kir. tanfelügyelő bejelenti, hogy megvizsgálta az összes városilag segélyezett óvodákat s a talált hiányok pótlásáról a közs. iskolaszék már intézkedett. — Megvizsgálta továbbá az ágostai evangélikus, a gör. kath. fiú és az orth. izr. iskolát s mindeniket rendben találta.

Papp Miklós kir. pénzügyigazgató az egyes adókra nézve jelentette, hogy a múlt év novemberében a befizetések kedvezőbbek voltak, mint 1897. novemberében.

A szakelőadók jelentéseit tudomásul vették. A kir. törvényszék értesíti a közigazgatási bizottságot, hogy Mandel Ferencz rendőrbiztos büntügyében a törvényszék megszüntette az eljárást s Mandelt a vád és következményei alól felmentette.

Az iratokat kiadták a polgármesternek. Sipos Orbán kir. tanfelügyelő betérjesztette a Korona vendéglő épületének iskolai céljaira leendő átalakítása tervezetét.

Jóváhagyandónak véleményezik. Még több apró ügy elintézése után az ülés véget ért.

A helyzet.

Jókai Mórt, aki a minap oly hangzatosan hívta fel polgártársait, hogy fizesse adót a megszorult kormány számára, büszkén hivatkozva saját példájára, a »M—g« rajta csipte, hogy mégsem fizette ki hátralékát mindet és még fél-évre előre is fizetett, hanem már a múlt évről mintegy 93 koronával van hátralékban házadójával. Ez a mai nap egyik komikumuma.

A másik az, hogy mindenki, akarva nem akarva az adót lefizetve a kormány támogatójával deklarálta és főleg ennek folytán alapos igénye is támad a hazafias *czim és jellegre*. Pedig hát előre fizetni adót nem is olyan hátrányos. Törvény szerint 6% leszámítást nyer az, aki adóját előre megfizeti.

A politikai helyzetről újabb értesüléseink a következők:

Budapest, január 5. (Saját tudósítónk táv.) Mialatt a béketárgyalások folynak a pártok vezető tagjai között, azalatt a kormány érdekes tervvel foglalkozik, hogy a szavazásból való kibontakozást magának biztosítsa. A terv: a *költségvetési év kezdetének állatétele apr. 1-ére*, a mely irányban már régebb idő óta hangzotnak kívánalmak úgy a ház régebbi tárgyalásai során, mint a pénzügyi bizottságokban. Maga Tisza Kálmán is foglalkozott annak idején an-

nak az eszmének lehetőségével, a minek kivitele nehézségét csak abban látta, hogy egy átmeneti budgetnek hosszabb időre való megszavazását tétélezi föl, a mi nélkül a normális budget év áthelyezése nem volna eszközölhető. Ugy de a reform megkísérlését most már politikai és közjogi tekintetek s mind sürgetőbben javallják és annak czélszerűségére nézve — úgy mondják külföldi példákra is lehet hivatkozni Francia, Olaszország, nevezetesen Németország újabbán a két év budget rendezését fogadta el.

Ami a költségvetés betérjesztésének időpontját illeti, teszük hozzá, az nálunk úgy is régebbi házhatározaton alapul, mely szeptember 15-dikét állapította meg e tekintetben záros határidőül, anélkül, hogy azonban ezt a határidőt a kormányok szigorúan megtartottak volna. Annál könnyebben hiszik a költségvetési év kezdőpontjának módosítását is keresztül vinteni, mivel ez is a Ház szouverén elhatározásától fog függni és annak nagyobb mérvű megobstruálása ki van zárva. (???)

Azonfelül figyelembevétel követel a *delegációk* által megállapított közös költségek budgetszerű beállításával járó fokozott nehézség is, továbbá az *államszámvevőszéki* zárszámadások benyújtása idején való lehetővé tétéle, a mikhez — úgy látszik — a ház különböző oldalain is *egyértelműséggel* (??) fognak hozzájárulni.

E tervvel kapcsolatban csak mint technikai körülmény jönne annak idején tekintetbe a mai budgetten kívüli kormányzat, amire nézve a Bánffy kormány el van határozva magának *utólagos fölmentvényt* adni és annak negyedévi mérlegét a jövő áprilistól-áprilisig terjedő év költségvetésébe illesztessék be.

Bármilyen kalandornak tetszik e hír, regisztráltuk, mint olyat, melylyel bizonyos körök, — természetesen az intranzigensebbek — komolyan foglalkoznak.

Az új miniszterium.

Budapest, január 5. (Saj. tud. táv.) A folyosón nagy szenzációt keltett a »*Neue Freie Presse*« hire, mely szerint *Bánffyt* elejtették, *Fejérváry* veszi át a

pen kinézett a torony ablakán, amint a vendég arra lovagolt s megdobbant szive a délcezeg nemes alak láttára.

»Ah bár csak értem jönne! — gondolá magában.

Mily igazi királynéjára találta én bennem! Megoszthatná velem buját gondját, terveit és reményeit s vele együtt érezné bátor szivem s fenkölt lelkem a mi őt felemeli vagy lesújtja.«

S a királyné leléne a tanácsterembe, oly szép és fenséges vala egyszerű fekete ruhájában, lengő fátollal magas homlokán, hogy a királyfi elámult megjelenésén. S midőn együtt beszélgetének, még jobban meghódítá őt ékes szólásával és bölcsességével, s nem győzte eléggé hallgatni a vendég az urnő okos szavait. Végre elbucszván, kezeit megcsókolva, így szólt:

— Hallom, hogy még egy nővéred van, szép királynő?

A szerelmes lány hirtelen elsápadt . . . Igen felelé halkán, de ha látni akarod őt, menj át a női lakosztályba, ő ide nem szokott átjönni, a férfiak közé.

A királyfi keresztül ment az udvaron. A másik leány látta őt közeledni s nagyot dobant a szive örömeiben. Aztán elébe ment, nyájas üdvözléssel inté őt maga mellé s megkínálá őt legjobb borából, legszebb arany serlegében. A királyfi pedig elgyönyörködött, látván szorgalmát, ügyességét és rendszeretét, s elgondolá, mily áldásos dolog lenne, ily derék nőnek közellétét és gondviselését élvezni — s

meghatva a hercegnő szép énekétől és hárfazenéjétől, arcon csókolá őt és így szólt:

— Isten veled, szép urnőm, viszontlátásra holnap!

A leány mélyen elpirulva gondolá magában, amint lopva utána nézett a szép ifjunak:

— Ah, báresak engem vennél el! Igazi jó feleséged tudnék lenni. Karjaimban elfelednéd minden keserűséged, dalom felvidítana s házi tűzhelyednél te volnál a legboldogabb férj egész országodban.

Este lett. A királyfi lement a sötétedő kertbe. Ott ült pedig a lugasban a legfiatalabb hercegnő s kikérdezgeté a királyfi apródját urának szokásai és hajlamai felől, s a fiú kivallott mindent. Midőn észrevév az ifju közleledését a lugas házain keresztül, elküldé az apródot a leány. S kihuzá hosszu hajából a fésűt, selyempapirba burkolá s elkezdé rajta fujni:

»Hallod-e te körösi lány . . .«

A királyfi meghallván a nótát megállt a lugas előtt:

— Ejnye de szép zene! — kiáltá gyönyörködve s meg nem állhatá, hogy be ne menjen.

— Ott ült a leány és bevégezve nótáját, így szólt:

— Most próbálja meg kegyelmed is, tudom ért hozzá, mert sokat hallottam már beszélni mindenütt, mily tőkélyre vitte e művészetben. Én mondhatom, semmit se szeretek annyira, mint e zenét; nővéreim kinevetnek érte s így

leszoktam jönni e kertbe s el-el muzsikálgatok magamnak így egyedül!

— Ma nem lesz egyedül, szép hölgy! — szólt a herceg. S vevé a fésűt, elkezdé rajta fujni mindenféle szép új dalokat, melyeket itt még nem ismertek: a kis özvegy nótáját, az »asszony, asszony az akarok lenni!« stb. A királyné próbálgatá ezeket is megtanulni s a herceg örült, mily jól ment ez neki s mily szépen tudta hallgatni az ő zenéjét. Végre megcsókolá azt az ügyes piros száját s kezénél fogva a leányt, felvezeté őt a trónterembe s így kiáltá: Ime, kedves szép menyasszonyom!

Pergett a dob, harsogott a trombita, dörögtek az ágyuk az örömhírre s nagy ujjongás volt a palotában és az egész országban.

Az idősebb nővérek csendesesen és szomorúan hajták meg fejüket. A legfiatalabb azonban büszkén emeli fel az övét s halkán oda-sugott nővéreinek:

— Lám, a lustáé, az ostobáé a szerencse és a vőlegény; nem szükséges ahoz se szorgalom, se jószág, se tudomány. Hanem kell hogy — muzsikálni tudjunk a fésűn!

(Németből.)

* * *

Nos, leányok, nem vagytok megelégedve a történet eme fordulatával? Persze, hogy nem! Ti azt kérditek: hol marad a morál?! Oh, oh, mily naivitás! Hát törődik-e a világ, az élet azzal, ki mire érdemes? Nem ragadja-e mindig el a diadalt az érdem, az erény, a tehetség elől a szemtelenség és buta vak szerencse?

kormányzást, *Szilágyi* és az *Andrássy*-ak belépnek a kabinetbe. A hír nagy kavardást keltett a kormánypárton és *Sturm*, a »Bud. Tud.« szerkesztője, rohanva száguldott haza, hogy az alarm hírt lezáfolyja.

Wlassics és az egyetemi kör.

Budapest, január 5. (Saját tud. táv.) *Wlassics* Gyula vall. és közoktatásügyi miniszter amiatt, mert az egyetemi ifjuság az ex-lex ellen gyülesezik, az egyetemi kört bezárta.

Alkudozások.

Budapest, január 5. (Saját tud. táv.) *Szilágyi* Dezső ma értekezett az ellenzék férfaiival a kibontakozás módozatai felől, *Andrássy* Gyula gróf, *Csáky* Albin gróf pedig a kormánypárttal. Az eredmény felől pozitív értesülés még ez ideig nincs.

Lukács miniszter este Bécsbe utazott. Utazásának célja felől számtalan verzió kering.

Ráfogás.

Budapest, január 5. (Saját tud. táv.) A kormánypárti sajtó a jelen politikai helyzetre *Apponyi* Albert gróftól gy. nitja és a legképtelenebb tetteket tulajdonítja neki.

Ilyen az, hogy *Apponyi* gróf *Mocsonyi* Sándort, a román mérsékelt vezérét arra kérte fel, hogy a románokat tartsák vissza minden agitációtól, mert ha esetleg *Csáky* Albin gróffal a kormányra jut, követeléseik majd akkor kielégítést nyernek.

A szabadelvű klubban.

Budapest, január 5. (Saj. tud. táv.) A szabadelvű klubban nagy elkeseredést szült a technikai obstrukció mai aránya. Nyíltan hangoztatják, hogy ha az obstrukció így folytatódik, márcziusban új választások lesznek. *Bánffy* br. miniszterelnök már tárgyal e végből a főispánokkal.

De hallgassátok meg a másik mesét. Rövid ugyan, de még tanulságosabb az előbbinél.

* * *

Réges-régen történt, mikor még Krisztus urunk a földön járt s apostolaitól körülvéve, végig vonult a szentföldön, tanítgatva, prédikálva, csodákat mivélve. Ugy esett egyszer, hogy egy este pihenni tértek egy erdő zöld moha párnáira. Jó későre hajlott már az idő, egy szorgalmas favágó azonban, ezzel mit sem törődve, a félhomályban is csak folytatta munkáját s vágta, repesztgette a hatalmas törzseket. Az Úr helyeslőleg nézte ezen ember működését s magasztalá tanítványai előtt a szorgalom és munkásság eme szép példáját. Szent Péter pedig, meghatva és elragadtatva ezáltal, így szólt:

»Kérlek, Úram, gondoskodjál róla, hogy a derék ember egy magáho: méltó, tevékeny és munkás feleséget is kapjon, mert ugyancsak megérdemelné a világ legjobb asszonyát.

Krisztus urunk elmosolyodott: Tévedsz, édes fiam. Hova jutna a világ, ha életrevaló mindig csak életrevalóval párosulna s támasz és oltalom nélkül maradna a gyámoltalan együgyű? Ellenkezőleg: én ennek az embernek éppen a legügyetlenebb, leghaszontalanabb nőt ez országban szántam hitese társul. Ó erős, ügyes, dolgos s könnyen végzi el két ember munkáját, hadd dolgozzék tehát a felesége helyett is!

Schlauch Lőrincz bíbornok-püspök egy újabb nemeslelkű alkotása.

Megható kihallgatás volt tegnap a bíbornok-püspöki palotában. A n.-váradai l. szert. püspökségi uradalmi erdővédő testülete jött hálás köszönetét nyilvánítani kegyelmes uraságának azért, hogy újabb alkotásával az erdővédek s családjai jövőjét biztosítani méltóztatott. Schlauch Nándor jószágigazgató és az uradalmi erdőmester is jelen volt sz. ünnepélyes hálaadásnál; de a boldogságban uszó erdővédő testületéből lépett elő a hálaadás tolmácsa, aki dicséretesen megfelelt feladatainak, pedig oly nagy dologról volt szó, mely oly meghatottságot fakaszt fel a szivekben, hogy még magasabb tanulmányokban részesült férfiakat is könnyen csak hálás könnyűvel beszélő néma s mégis sokat mondó szónokká avat.

Csak rá kellett nézni a megjelent 19 erdővédőre; egész lényükön előmlött az, amit szívök érzett kegyelmes Uraságuk színe előtt, kinek mindegyikjükhöz egyenkint is volt néhány kegyes szava, kérdése

Schlauch Lőrincz bíbornok-püspökünk az erdő-védet s családjai jövőjének biztosítására nyugdíjintézetet és segélyalapot létesített, mely azonnal életbelép mihelyt a már kész alapszabályok a legfelsőbb fórumon is elintéztetnek, vagyis ha a legfelsőbb jóváhagyást is megnyerendik; mert azon felül, hogy az alaptőke növeléséhez az uradalom jövedelmeiből évenként felajánlotta 1) az összes uradalmi erdőbirtok részek évi tiszta jövedelmének 2%-át s 2) a kisebb 50 méter öln aluli tűzifa-eladásból méterenkint 2 krt, hogy az áldásos intézmény nemes célját mielőbb megvalósíthassa az **alaptőkét is ő teszi le sajátjából 10.000 forintos örök alapítványával**, mert az erdőörök szerényebb fizetésükből adható hozzájárulásuk útján saját erejükből csak évek hosszú során át gyűjthetnének elegendő alaptőkét.

Az 1899 évi XXXI. t. cz. az ugynevezett nagyfontosságú erdőörvény, melynek nemzetgazdasági fontosságát eléggé jelzi, hogy azzal szokták méltatni, hogy egy nagy hibája van s ez az, hogy sokkal előbb meg nem hozták — a javadalmi erdőbirtokokon szakvizsgázott erdőörök alkalmazását kívánja.

Az uradalom a régi egyszerű erdőesőszők szerzett jogaira is tekintettel, kiknek száma 152 volt, fokozatosan szaporítja a szakvizsgázott erdőörök számát s a már is tekintélyes számú testület teljes kifejlődésében 50—60 szakvizsgázott erdő-örből fog állani. És tekintettel arra, hogy az erdőörök szolgálatuknál fogva ki vannak téve az időjárás viszontagságainak, a vadászok és erdőkárosítók támadásainak, tehát szolgálatuk olyan, amiből könnyen betegség, időelőtti munkaképtelenség, sőt haláleset is származhatik s tekintettel arra, hogy sokkal könnyebb lesz tisztességes, jóra való s becsületes képesített erdőörökre szert tenni — ami ily nagy számú testületet kívánó erdőgazdaságnál gazdaságilag is fontos, — kik igyekezni fognak az uradalomnál elnyert állásukat hűség szorgalom kifejtése által megtartani: az áldásos intézménynek nemzetgazdasági s művelődési első rendű fontossága is szembe szökő, azon felül, hogy az igazi keresztény jótékonyságnak gyönyörű műve, amely a vallástalan szocializmus téveszméitől s hóbortjaitól mozgatott korban a bölcs nemzeti — társadalom — politika mindennél eredményesebb gyakorlat szolgálatában is áll.

Schlauch bíbornok-püspök nemes lelkének ezen újabb alkotását tehát örömben uszó erdő-

védjei családjai háláján kívül, általában minden igaz hazafi elismerése kíséri. Áldja is meg érte a jó Isten Schlauch Nándor jószágkormányzóval együtt, kinek e mű létesítésében nagynevű Ur és bátyja figyelmének e térre irányításában szintén nagy érdeme van.

Ezen alkotás különben csak bekoronázza Schlauch bíbornok püspök igazán atyainak nevezhető gondoskodását alkalmazottairól.

Az uradalmi tisztú nyugdíj-egyesületnek, melynek alapszabályai előnyös átalakítását s s felsőbb hatósági megerősítését keresztül vitte, alaptőkéje 165.000 frtról váradai püspöksége alatt 300.000 frtra emelkedett s az uradalom jövedelmeiből történt hozzájárulásokkal ily hatalmas összegre növekedvén az alaptőke, az uradalmi hozzájárulások, ez idő szerint már tisztán a tőke gyarapítására fordíthatók, nemcsak, hanem egy segélyalap is létesíthető volt a nyugdíjalap tulajdonát képező 10.000 frt alaptőkével, melyből az uradalmi tisztek szükség esetén 5 évi törlesztésre fizetésük arányában kamat nélküli kölcsönben részesíttetnek.

UJDONSÁGOK.

TAJÉKOZTATÓ.

Január 6. Az »Erzsébet bölcsőde egyesület« közgyűlése d. e. 11 órakor Teleki-u. helyiségében
Január 8. Kiskereskedők társulatának ülése d. u. 3 órakor.
Február 29. A kath. kör évi közgyűlése d. u. 4 órakor.

* **Vizkereszt.** Ma ismét ünnepet ül a róm, kath. egyház, Vizkereszt napját. Három királyok ünnepének is nevezik e napot annak az emlékezetére, midőn a keleti csillag által vezetve a három király ajándékokkal kedveskedve felkeresték a kisded Jézust s leborulva imádták. A templomokban már tegnap délután végezték a vízszentelést, azonkívül szokásos az ajtók fölé az évszámot és G. M. B. (Gáspár, Menyhért, Boldizsár) betűket felírni a három királyok emlékére. A templomokban ünnepélyes istentiszteletek lesznek az ünnep alkalmából. Istentisztelet alatt a templomokban gyűjtést rendeznek az afrikai missiók segélyezésére. — A székesegyházban délelőtt 9 órakor *Vinkler* József püspök szent misét végez és dr. *Némethy* Gyula hitszónoklatot tart. — A Sz. László templomban dr. *Vucskics* Gyula tart sz. misét s *Pálffy* Béla prédikál.

* **A gör. sz. katolikusok karácsonya.** A gör. katolikusok ma és holnap ülik meg a karácsonyi ünnepeket. A gör. kath. székesegyházban ez alkalommal nagy mise fog tartatni d. e. 9 órakor, melyen *Pável* Mihály nagyváradai g. kath. megyés püspök, v. b. t. t. fog pontifikálni a g. kath. káptalan összes tagjainak segédkezése mellett s a szent beszédet is ő fogja tartani. A mise alatt a tanítóképezde énekkara fog énekelni. Reggel 4 órakor fog megtartatni a matutinum. A többi templomokban szintén nagy misék fognak az ünnep két napján tartatni.

* **A Hegyesi-család gyásza.** Mely részvéttel és megdöbbenéssel értesültünk a tegnapi esti órákban távirat útján Eszék-ről, hogy ügyvédi karunk egyik kiváló jelesét: *Hegyesi* Mártont és családját mérhetlen fájdalom érte. A család személfénye: *Hegyesi* Péter tiszthelyettes az eszéki 28. honvéd gyalogezredben, *véletlen szerencsétlenségnek az áldozata*. Tegnap reggel érkezett az első sürgöny Eszék-ről a családhoz, amelyen csak annyi van, hogy egy szerencsétlenség miatt a derék ifju élet-halál között lebeg. Bátyja: *Hegyesi* Pál joghallgató még a tegnapi délelőtti

szegedi vonattal elutazott Eszékre, azonban még oda sem érkezett, megjött a második távirat azon szörnyű hírrel, hogy a kiváló tulajdonokkal bíró ifju, szüleinek reménye, szép pályája kezdetén meghalt. Egy ifjuval kevesebb azok közül, akik komoly buzgalommal törekednek a magasabb czélok felé s ez által örömeire vannak szüleinek is. — A megdöbbentő hírt még tegnap este titkolták a szerencsétlen véget ért ifju édesanyja előtt, nehogy az esetnek sajnós következményei legyenek.

A mélyen megrendített család a következő gyászjelentést adta ki:

Hegyesi Márton és neje Beöthy Eszter, gyermekeik: Pál, Katalin, Anna, Sándor, Erzsike és Pistike s a rokonok nevében is fájdalomtól lesújtottan jelentik fiuknak *Hegyesi Péter-nek*, a 28-ik honvédezred egyik tiszteltesének Eszéken a mai napon élete 20-ik évében, d. u. 2 $\frac{1}{2}$ órákor váratlan szerencsétlenség folytán történt elhalálását. A szeretett gyermek földi maradványai a folyó hó 7-én d. u. 3 órákor fognak Eszéken a katonai kórházból örök nyugalomra elhelyeztetni. Nagyvárad, 1899 január 5-én. Béke lengjen kiszendített porai felett!

* **Brückner Ferencz.** A napokban városunknak érdekes vendége lesz *Brückner Ferenczben*, az összes munkás és legény egyletek *«Brückner bácsi»*-jában, ötven év óta sokat, nagyon sokat fáradozott Brückner Ferencz a kath. egyesületi élet terén, hol nem csak komoly munkásságával és 25000 forintnál többre rugó jótékonyágával tünt fel, hanem általánosan kedvelté lett pompás bűvészeti produkcióival, melyet azonban mutogatott bea kath. egyesületekben, mindenütt mulatságos és élvezetes estéket szervezve. A napokban városunkba is eljön s módunkba lesz megismerni ezt a fáradságot nem ismerő derék embert. Mint jelezte, a kör tagjainak szórakoztatására itt is bemutatja művészi mutatóanyagait.

* **Polgári kötések statisztikája Debreczenben.** Debreczen város területén a múlt évben összesen 496 polgári kötés történt; tisztán ev. ref. felek közt: 291, csupa zsidók közt 39, római katolikusok közt 38. Vegyes vallásuk közt 117, ebből zsidók és keresztények közt 6. A gyermekek vallására vonatkozó megegyezés 117 vegyes házasságnál 69 jött létre. A *református* vallású fél javára esett 30, még pedig az ág. ev.-től 3, izraelitától 2, római katolikusától 21, gör. katolikusától 5. *Római katolikus* fél javára esett 34 *megegyezés*, még pedig ev. ref.-től 30, ág. ev.-től 1, g. kel. től 2, izraelitától 1. *Gör. katolikus* fél javára esett 4, mind a négy az ev. reformátusok vesztése. Az ág. ev. fél javára 1, a róm. katolikus egyháztól. Az 1997 évben az ev. ref. fél javára 31, a róm. katolikus fél javára 25, a g. katolikus fél javára 3, az ág. ev. fél javára 1, a g. kel. fél javára 1 megegyezés kötöttet.

* **A vízvezeték engedélyezése.** Nagyvárad város vízműve már évek óta működik, de az engedélyezési eljárás csak most van folyamatban, s ennek megtörténte után a vízművet bejegyzik a vízi-könyvbe. Az illetékes kulturmérnöki hivatal és a gyulai folyammérnökség kifogást nem tettek az engedélyezés iránt s a helyszíni tárgyalás február hó 20-ra van kitűzve a városházára. A szakértői észrevételek és nyilatkozatok január 15-től február 15-ig közszemlére lesznek kitéve.

* **Az első téli nap.** Az első igazi téli nap tegnap volt. A vihar éjjel elált s vékony hó borított el mindent. Reggel derős napfény ragyogta be a téli képet. A hideg egész nap állandó volt s valószínűleg az is marad most már. Ennek csak örülnék, mert az eddigi lucskos, hűvös idő valóságos melegágya volt az eddigi betegségeknek.

* **Változási mozgalom.** Említettük, hogy a várad-velencei Népkör elnöke dr. *Moskovits József* ezen tisztségről leköszönt. A kör tagjai az elnöki szék betöltésénél küzdelemre készülnek. A tagok egyrésze ugyanis dr. *Dési Géza* ügyvédet, a másik rész pedig *Domokos Károly* ev. ref. hittanárt öhajítja a kör elnökének megválasztására.

* **A szélviharban.** A szerdai szélvihar, mely egész nap nyikorgatta a városban a pléhtáblákat s fujdogálta le a kalapokat a sietve járókélok fejről, a vidéken már nagyobb dombokba fogott bele mint a rozsdás pléhtáblák és a könnyen álló kalapokba. A nagyvárad—vaskóhi vasut délfelé ért a félx-fürdői állomásra, de már tovább nem tudott menni. Az ott kezdődő lapályon a szélvihar oly vehemensen támadt utjába, hogy 3-szor meg kellett állania s a félx-fürdő és Rontó állomások között levő rövid utvonalat mintegy $\frac{3}{4}$ óra alatt tette meg.

* **A Megváltó legujabban felfedezett képe.** A londoni Public Opinion decz. 23-iki számában olvassuk a következőket: A Standard párisi levelezőjének tudósítása szerint egy *Boyer d'Agen* nevezetű francia, egy Lourdesről szóló mű szerzője, egy rendkívül érdekes bronz érmét fődözött fel egyébb eladásra szánt régi pénzek közt Róma egy antikváriusánál. Megvette 10 centimeért, mert azt hitte, hogy a kereszténység őskorából származó zsidó betűket talál rajta. Szorosabb vizsgálat után kislát, hogy Jézus képét viseli. Az arczkép természetesen arczél (profil) gyöngéden előre hajló fejjel. A homlok magas, az orr meglehetősen hosszú, vége egy kissé hegyes, a bajusz gyöngésen föl-tüntetve, szakála szintén hegyes. Ami a haját illeti, az hosszú és göndör. Az arczjellegét általában véve nem lehet szabályosnak mondani, de rendkívül bájoló. Boyer d'Agen, hazatérve Párisba, megmutatta az érmét több híres éremismerőnek, (numismaticus) akik mind megegyeztek abban, hogy az érem rendkívül régi, ámbar nagyon sok lenne azt kívánni tőlük, hogy hitelességéért kezességet vállaljanak. A zsidó fölirat, mely az érem hátsó oldalán foglal helyet, így hangzik: *«A Messiás, a király el fog jönni békében. Ő az emberek megtestesült élő világossága»*.

* **Köszönet-nyilvánítás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a *zirzi apátnak és a vezetése alatt álló cisterci rendnek* IV. Béla király emlékére az egri, pécsi, székesfehérvári és bajai főgymnázium tanulói javára egyenként 2000 összesen 8000 korona tőkével tett ösztöndíj alapítványáért, köszönetét nyilvánította.

* **A törvényszéki elnök ur b. figyelmébe.** Felhívjuk a törvényszéki elnök ur figyelmét egy visszaélésre, a melyet a törvényszék telekkönyvi osztályán üznek az utóbbi időben egészen rendszeresen. A törvényben ugyanis elővan írva, hogy az ingatlanoknak az árverése egy helyi lapban közzé teendő, azonban arról, hogy melyik lapban teendő közzé, egy szó sincs a törvényben. Az utóbbi időben azonban, daczára annak, a törvényszék telekkönyvi osztályáról kijövő árverési hirdetményeken ugyanazon irással van írva, egyenes utasítás, hogy melyik lapba kell közölni; az irás kétségtelenül arra mutat, hogy ezt ugyanaz a díjnok ur írja rá, aki a szöveget írja. Nem hiszszük hogy ezen utasítást felsőbb helyről kapják a díjnokok. Ha esetleg szükséges, ilyen feliratu árverési hirdetményvel készségesen szolgálunk.

* **A Halász-bástya rendezése** A Mátyás-templom alatti Halász-bástya rendezésével járó költségekre még 1895-ben 130.000 frtot szavazott meg a főváros. Most azonban kiderült, hogy az összes költségek 337.000 frtra rugnak. Ebben a nagy emelkedésben a főszerepet az viszi, hogy újabban az északi sarokra nagyobb tornyot tervezett Schulek Frigyes, a Mátyás-templom restaurálóra s ez egymaga 35.000 frtba kerülne. Az ügyben most szakértő bizottságot hívnak össze, amely véleményét fog adni,

vajjon van e szükség esztetikai szempontokból erre a toronyra, vagy nincs. A bizottságnak tagjai lesznek: Schulek Frigyes, Steindl Imre, Pucher József, Liphay Béla br. és Hauszmann Alajos.

* **Agyonütte a fa.** Végzetes szerencsétlenségről tudósít bennünket kisházai levelezőnk. A körjegyzőséghez tartozó Petegd községben Lipás Mihály földművelő több ottani lakossal kiment az erdőre fát vágni. Egykedvűen döntögték ki a hatalmas szál fákat. Lipás Mihály is egy óriási fa kivágásával küzdött s nagy roppanással csapott a szomszédos tölgy galyal közzé a levágott törzs. Egy hatalmas galy ketté törve úgy fejen vágta a szerencsétlen Lipást, hogy menten elterült a földön. A hatalmas koponya törés daczára azonnal nem halt meg a szegény ember, s megrémült társai még élve szállították haza, azonban pár óra mulva kiszendedett.

* **Eljegyzés.** *Merkado Izsó* nagyvárad keréskedő eljegyezte *Rósenfeld Szidónia* kisaszonnyt.

* **Körözik a gavallért.** Henneberg Károly, igazi nevén Tomaházi Thomka Lajos itt segédjegyzősködött Bihar megye egyik, másik községében. Daczára, hogy már őszbe csavarodott, adta a gavallért, ki süttött bajuszsal, czvikkerrel járt. Nem ezért akadt azonban össze a büntető bírósággal, hanem mert a gavallérsághoz szükséges pénzt nem éppenséggel tisztességes módon szerezte. Most híres emberré lett, bele került az országos Rendőri Közlönybe. Országosan körözik.

* **Elgázolt gyermek.** Már megemlékeztünk arról az elgázolásról, amely kedden délután történt a Kalvária utcán, ahol *Balázsovits* postaszolgának egy kis 4 éves gyermekét elgázolta a *Berger* borkereskedőnek kocsija. A gyermek sebesülése olyan súlyos volt, hogy mindjárt látták, hogy a gyermek menthetetlen. A gyermek tegnap aztáú két napi kínos szenvedés után meg is halt. A gyermek holt temét ma fogják felboncolni. A kocsis ellen a vizsgálat folyik, hogy megállapítsák, hogy mennyiben terheli felelősség.

* **Tűz.** Almosd községben a napokban esti 10 órákor kigyulladt két nagy dohánypajta *Miskecz Jenő* földbirtokos udvarán s a benne lévő nagymennyiségű dohánnyal együtt a tűz áldozata lett. A tűz oka ismeretlen.

Most, vagy soha.

— Csak férfiak olvassák! —

Uraim!

A jó házassághoz nem kell hozomány.

Mint nőta, hangzik az axióma Kárpátoktól az Adriáig ez obstrukciós hármass hegyü négy folyón hazában, de mint élet elvet zsebre dugják a hiunemü trobadurok és azon igyekeznek, hogy mielőbb csengő czáfolatot is dughassanak mellé zsebre. Mert mint életelv így hangzik a nőta, hogy a házasság esőbrén, vedrén hozomány az abrones.

Pedig hát a nótának van igaza, mert a hozomány mindig kettős. Egyik pénzből áll, a másik igényekből s ez utóbbi rendszeren deficiztessé teszi az előbbin alapuló költségvetést.

Ez köztapasztalaton alapul, tehát tessék bebizonyítottatni venni és menjünk ez alapon tovább.

Mi kell hát egy jó házassághoz?

Egy jó házassághoz két jó kell. Egy jó nő és egy jó férfi. Egyéb semmi sem kell. Azaz mégis. Alkalmom, hogy a jó párnak valók egymásra lehessenek.

S hol ez a jó alkalom?

Ne menjünk messze. Itt a farsang s a farsangban a »Katholikus Kör« bálja.

A csudadoktorok 100 aranyat ígérnek annak, akinek szerük használata után is fájna a foga, én pedig annak ajánlok 100 aranyat, akinek a Kath. Kör. bálja után nem fájna a foga — a házasságra.

Az ilyen urak hozzák el hozzám a fogukat majd bál után és biztosítom róla őket, hogy itt fogják hagyni. Aztán vihetik a 100 aranyat.

Csak egy feltételt kötök ki — táncoljanak! Urak!

Mig kicsinyek voltak önök és ártatlanok, addig a gondos szülői kéz táncoltatta önöket, mikor nagyobbakká és kevésbé ártatlanok lettek, akkor a tanár urak táncoltatták, jogászokorokban a hitelezők, most pedig táncoltatja önöket a kormány s mindezek után itt van végre egy alkalom, ahol nem önöket táncoltatják, hanem önök táncoltathatnak meg más, el ne mulasszák ezt az alkalmat!

Rövid a farsang, nem lehet hosszasan töprengeni, hanem cselekedni kell.

Széchényi azt mondta »oly kevesen vagyunk, hogy még az apa gyilkosnak is meg kell bocsátani« és önök nem akarnának házasodni?

Wekerle azt mondta »a pénz vagy sok, vagy kevés, de sohasem elég« és önök még pénzre gondolnának, ha házasságról van szó?

Bánffy semmit sem mondott, de rá azt mondták, hogy erőszakkal csinált választást és önök még szabad választást sem akarnak csinálni?

Tisza István nagy hálóval arany halat fogott és *Szócs* Pál kijeientette, hogy »igy cselekszik egy ur« és önök a bál aranyhalaival szemben nem vetik ki a házasság hálóját? Micsoda urak önök?

Uraim!

Mikor az első béli muzsika felharsan, jusson eszükbe, hogy a jó házassághoz nem kell hozomány s mielőtt az utolsó béli muzsika elhangzanék bizonyítsák be amit a nóta mond.

Mindezek után a farsangot ünnepélyesen megnyitom.

A mamák nevében:

Kóby.

U. i. Természetes dolog, hogy amint *Jókai* felszólította ugyan a hon hazát, hogy fizessen adót de ő adós maradt, én is e cikkem daczára sem fogok megházasodni, de szívesen írok hymen hirt a házasulókról, mint *Jókai* is közli a nevét azoknak, kik felszólítására fizetik az adót. u. a.

A városliget elvétele.

Megnehezedett az idő felettem. Ijesztő híreket hoz a szél *Kelet felől!* Nem az a baj, hogy a Városligetet »elveszik«. Mert az a törvényhatóság, a melyik ideadta, ugyanaz bármikor el is veheti.

Tizennégy év óta hallom ezt a hirt. Olyan voltam ez idő alatt mint a határőrök a Török uralom idején. Építeni nem volt miből. Azt végeztem ami legszükségesebb. Ugy végeztem, hogy az jó legyen!

Mikor ötezer forintot vettünk fel *váltóra*, akkor még kevés embert érdekelt a Városliget. Mikor a térképet diákok lerajzolták (a városi főmérnök ezért és a *további segítségért* tőlem 2000 forintot kért) és azt a térképet a minisztériumhoz felküldöttük, igen szép köszönetet mondott Nagyvárad törvényhatósága! Pedig akkor a város pénztárából a Városligetre még 200 forintot sem költöttünk el.

Most, hogy *Erzsébet-Ligetté* lett hivatalosan, megindult a nemes mozgalom, s a kik a Ligetre még egy fillért sem adtak, azok hangoztatják, hogy a Ligetet tőlem elveszik! Busch Dávid fogja készíteni a jégpályát és — Hadadi Dani a kertrendezést.

Potom 3000 forintba kerül az egész!

Elhiszi ezt valaki?

Nem így jártunk a kőparrtal? Nem így jártunk a vízvezetékekkel? stb. stb. Majd kerül az többé is! Ez még eddig hagyján. De engem azok is szólógnak, akik jelentékeny összeget adtak össze 14 év alatt a Városligetre. Nem szándékoznak belenyugodni abba, hogy itt is *csak akkor legyen jég*, mikor a sporttérén szokott. Nekik is fáj a mi nekem fáj, hogy Nagyvárad főmérnöke *Hadai tervét* veszi társ czégül.

De meg más baj is van itt!

Nekem az volt a vágyam, hogy az egyszerű állásom mellett valamit »teremtsek« Nagyváradnak.

A városliget minden bevétel és kiadásáról rendes számadást vezettem eddig magamnak!

1898 deczember 31-én 2017 forint 48 krajczár követelése van, melyből 480 forint váltó tartozás, a Biharmegyei kereskedelmi bankban és a tanítói segélyegyletben.

Az áradás 5877 forintba került. A Liget simitása 2833 forintba. Az építkezés 1409 forint 34 krba. A csolnak 1918 forint 73 krba. A jégpálya (14 év alatt) 4077 forint 33 krba. Zenére is fizettem 346 forintot stb. stb. s mindezt miből?

Méltóztassanak megkérdezni Hoványi Géza, Kugler Albert, Justh Károly, Kugler Ferencz, German Károly, Heringh Sándor, Kaczián Károly urakat; a Biharmegyei Takarékpénztárt, Gazdasági Bankot, Nagyvárad Takarékpénztárt, honnan kiszedegettem a pénzt.

És mégis kitudtam osztani 200 állandó és 500 napos jegyet — ingyen, minden esztendőn! Hát most akar rendezni Hadadi 3000 forintért, mikor *hétezer forint* ára simítás késsen van.

Én 250 forintot kértem csak. Még csak választ sem kaptam kérésemre.

A Ligetből három hold földet az Országos selyemtenyésztési hivatal részére engedett át a város eperfa tenyésztésre. Ez a hivatal 10.000 csemetét és 300 fát adott a Liget fejlesztéséhez s az elültetett bokrokban még azon az éven temérdek kárt tett egyik *rendőrbiztos* tehene! Aból lett volna szép »elismerés« ha én ezt a dolgot illetékes helyen feljelentem!

Biharmegye 400 forinttal; a Biharmegyei gazdasági egyesület 50 forinttal mozdította elő az eperfa tenyésztés ügyét. Ez összegeken feltöltött föld kell hogy eperfát teremjen továbbra is. — Ingyen kiosztás mellett.

Az »elvétele« hire engem nem bánt, csak a modorban van valami a mi nagyon fáj.

Arra kérdésre pedig, hogy 1894-ben mennyibe került a városban levő sétaterék gondozása, válaszul adhatom, hogy 354 frt 48 krba. Ebből jutott a Városligetre is, a Körörszoblon karon hordott vízzel való locsolásra is.

Rátkay József.

MULATSÁG.

FARSANGI NAPTAR.

- Január 7. A középiskolai ifjuság próbabálja.
Január 8. A szentjohbi r. kath. hitközség balyu-bálja a közösháza termében.
Január 8. A régi népkör bálja a »Zöldfa«-ban.
Január 15. A nagyvárad munkás betegsegélyző pénztár mulatsága a »Zöldfa«-ban.
Január 15. Az ipartestület táncestélye.
Január 18. A joghallgatók bálja.
Január 21. A »Gyermekbarát egyesület« táncestélye.
Január 22. A »48-as Népkör« bálja.
Február 1. Katholikus kör bálja a Zöldfában.
Február 11. A »Gyermekbarát« jelmezesestélye.
Február 5. A nagyvárad ev. ref. egyházközség táncvígalmá.

A középiskolai ifjak bálja. Amint már arról megemlékeztünk, a középiskolai ifjuság e hó 7-én, szombaton rendezik báljukat. Erre a következő meghívót adták ki: Meghívó. Sára Miklós tánczenitő középiskolai tánczenitő növendékei 1899. január hó 7-én (szombaton) a »Zöldfa szálloda« nagytermében zártkörű táncestélyt rendeznek, melyre t. czimet és b. családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Személyjegy 1 forint. — Családjegy 2 forint. Kezdeté 8 órakor.

Hangverseny és estély Csokalyon. Csokalyon a napokban csokalyi *Fényes* Balázs nagybirtokos vendégszerető házában igen fényes és sikerült hangversennyel egybekötött estély volt, melynek csak a reggeli órák vetettek véget. A hangverseny műsorából kiemelendők: *Fényes* Lenke éneke és *Fráter* Irma monológja, továbbá *Fáy* András művészi zongorajátéka és *Tardy* György kitűnő hegedűjátéka. A négyeseket 16 pár táncolta. Jelen voltak asszonyok: Balkós Józsefné (Álmosd), özv. Csepelyi Miklósné, Fáy Andrásné, Fényes Endréné (Székelyhid), Fráter Zoltánné (Álmosd), Mándy Juliska (Álmosd). Leányok: Balkó Janka (Álmosd), Fé-

nyes Berta és Etelka (Álmosd), Fényes Irma, Fényes Szeréna és Etelka (Székelyhid), Fényes Karola, Fráter Irma (Elmosd), Noszlópy Stefánia stb.

Táncmulatság Álmosdon. Az álmosdi olvasó-egylet, mely életrevalóságának már eddig is számos tanujelét szolgáltatotta — e farsang végén egy nagyobb szabású és fényes táncmulatságot rendez, melynek sikere — tekintettel a jótékony czélra — máris biztosítva van.

S P O R T.

Hajtóvadászat Csatárban. A nagyvárad vadásztársaság e télen is rendezett már többször igen sikerült vadászatokat. Ma ismét áldozhatnak férfias kedvteléseiknek. A vadásztársaság ugyanis ma Csatár község határában hajtóvadászatot rendez, melyre igen sokan készülnek.

Ökölverseny. Tom Sarkey, az ismrte amerikai ökölvívó versenyző, ki csak a minapában győzött corbet fölött, nem soká pihenhet babérait. Anglia félelmes birkozó nagysága Charles Mihehell matehre hívta ki, 1000—1000 fontdíj mellett. A tét javarésze már le is van téve, még pedig Mihehell helyett apóssa tette le a londoni Sporthing Lifónél, Sarkey helyett O Bourke fizette a tétet. A küzdelem színhelye még nincs megállapítva. A mahchelők ugyanis azt határozták, hogy ott tartják, a hol többet fizetnek. A new-yorki »Lenox Athlethic Club« már föl is ajánlott 10,000 dollárt a bevételből, a londoni »Bolinbroke Clubb« azonban csakhamar letromfolta: 11,000 dollárt ígért. Ha kedvezőbb ajánlat nem érkezik, ugy a mahchet Londonban fogják meg tartani.

IRODALOM.

Minő világtörténelmet vegyünk?

Az alkalomból, hogy a Révai testvérek irodalmi intézet részvénytársaság kiadásában, Marczali Henrik dr. egyetemi tanár szerkesztése mellett 12 kötetben »Nagy Képes Világtörténelem« indul meg, melynek egy-egy 40 iv szöveget nyújtó kötete kötve 8 frt., bátorkodom az érdeklődő közönség figyelmét a következő müre felhívni: dr. Weisz János egyetemi tanár Grácban. *Világtörténelem.* Magyar nyelven kiadja Szabó Ferencz apátplébános Nagy-Becskerekén s megrendelhető itt és dr. Kiss János egyetemi tanárnál Budapest, Rottenbiller-utca 5/a. A mű terjedelme 22 kötet. Egy-egy nagy alaku, 50—55 ives kötetnek ára füzve 3 frt, diszes félbör kötésben 3 frt 80. Hét kötet már kész, a többi sajtó alatt.

E nagyszabású müvet a szerző mindenütt nyilvánuló nagy olvasottsága, éles kritikai szelleme s rendkívül érdekes előadása ajánlják. Azért, midőn a mü kötetei a hetvenes években először megjelentek, tudósok és a müvelt olvasóközönség elragadtatással szóltak a kitűnő munkáról s fokozódott érdeklődéssel várták a többi kötetek megjelenését. Aig jelent meg egy újabb kötet, midőn a régebben megjelentek némelyike már teljesen elfogyott a könyvpiaczon, ugy, hogy midőn az egész munkának még fele sem jelent meg, az előző kötetek már negyedik, sőt ötödik kiadást nyertek. Hogy pedig a müvelt német olvasóközönség, mely oly könnyen válogathat a jelesebbnél jelesebb történelmi müvek közül, mily lelkesedéssel karolta fel ezt a maga nemében páratlan müvet, kitűnik abból, hogy a 22 vastag kötetből álló mü most már harmadik kiadásban jelenik meg, s hogy a Styria irodalmi és részvénytársulat a harmadik kiadásért 30,000 frtot fizet az előbbi kiadónak s ezen roppant összeg daczára nincs oka tettét megbánni. Nem is csoda: nagyszerű az egész mü. remek kivitelű minden részletében, ugy hogy ha az egészet áttekintjük, mintha egy nagyszerű dombon volnánk, melynek legkisebb része is gyönyörű összhangban van az egészszel s mester kezére vall.

Midőn Ő Felsege, apostoli királyunk, nemesi rangra emelte a tudós férfit s neki a művészetek és tudományok czimét adományozta, e szavakat intézte hozzá: »Az ön müve nagy-

szereiben van tervezve s részleteiben igen szépen van dolgozva!

A szerzőt 1898 év végén újabb kitüntetés érte: a Lipót-rend középkeresztjét kapta.

Weisz Világtörténelmét Szabó Ferencz apát-plébános a legújabb német kiadás után készült magyar fordításban nyújtja, a minket közelebről érdeklő magyar, bolgár, román és szerb nemzetek történetének átdolgozásával és kibővítésével, úgy hogy a magyar kiadás az eredeténél még teljesebb.

Árát a kiadó szinte hallatlanul olcsóra tette, sokkal olcsóbbra az eredeti áránál. Míg az eredeti egyes kötetének ára füzve 4 frt és fölebb, kötve 5 frt és fölebb, addig a magyar kiadás egy kötete füzve 3 frt, erős és diszes félbőr kötésben 3 frt 80 kr.

Minél számosabb megrendelő jelentkezik, a kötetek annál gyorsabb egymásutánban jelennek meg. A megrendelők eddigi száma megdöbbentően csekély. Már pedig mindenki pártolására érdemes.

Rendeljük tehát Weisz-Világtörténelmét.

Mikroz.

Igazságszolgáltatás.

Kell-e a féláru menetjegyeket kérésre bélyegre bélyeg? Ez a kérdés sokat foglalkoztatta a közönséget, míg végre most a közigazgatási bíróság ebben a kérdésben döntvényt hozott, amelyben kimondja, hogy ezen kérvények bélyegmentesek.

Az érdekes döntvény a következő:

Kérdés: A m. kir. államvasutak igazgatóságához és üzletvezetőségéhez féláru menetjegy váltására jogosító igazolványért az igényjogosultak részéről benyújtott kérvény bélyegköteles-e, avagy bélyegmentes?

Határozat: A m. kir. államvasutak igazgatóságához és üzletvezetőségéhez féláru menetjegy váltására jogosító igazolványért az igényjogosultak részéről benyújtott kérvény bélyegmentes.

Indokok stb.

Érdekes döntvény. A közigazgatási bíróság pénzügyi osztálya a közel múlt napokban a következő döntvényt hozta:

Kérdés: Egnél több jog bejegyzésére, illetőleg törlésére irányuló telekkönyvi beadvány bélyeg illetékének meghatározásánál mily érték veendő alapul?

Határozat: Egnél több jog bejegyzésére, illetőleg törlésére irányuló telekkönyvi beadvány bélyeg-illetékének meghatározásánál, a bejegyeztetni, illetőleg törölni kért jogok összértéke veendő alapul.

Indokok stb.

Politizáló asztalos. Az Asztalosok Szaklapjában, mely időközben Famunkások Szaklapjává alakult át, tavaly sűrűn jelentek meg politikai tartalmu szocialista cikkek. A királyi főügyesség a cikkek közül huszonegyet kiválogatott s Szabó Albertet, az akkori szerkesztőt, a ki a szocialdemokrata pártnak az asztalosok között legismertebb agitátora s a ki féltetét a börtönbe töltötte szocialista dolgok miatt, sajtórendőri kihágásért följelentette a büntető-törvényszéknél. Mint javíthatlan szocialistát örökre kitiltották a fővárosból. Szabó elment Aradra s ott kapta meg a törvényszék idéző végzését. Megírta a törvényszéknek, hogy szívesen menne, de a rendőrség folyton a nyomába volna és letartóztatná, esetleg vissza is toloncolná. A törvényszék erre négy napra szóló *salvus conductus*-t váltott neki a rendőrségnél. Ennek alapján aztán feljött Szabó a tárgyalásra, de mielőtt ott megjelen volna, beszédet tartott egy népgyűlésen. A rendőrség erre detektiveket küldött utána s Szabó detektivekkel körülvéve jelenhetett meg a tárgyaláson. A törvényszék előtt a vádlott azt mondta, hogy ő nem lát a cikkekben politikát és felmentését kérte. A törvényszék a cikkek politikai természetűeknek találta és Szabó kaució nélkül való politikázásért két heti fogságra s ötven forint pénzbüntetésre ítélte. A királyi ítélőtábla már idejében Makay Dezső bíró előadása után tekintettel arra, hogy Szabó Albert

egyike a legveszedelmesebb szocialistáknak, Szabó büntetését 1 hónapi fogságra emelle fel.

Fegyházra ítélt körjegyző. A szatmári büntető-törvényszék tegnap ítélkezett Spicz Jakab volt nagytomai körjegyző sikkasztási ügyében. A körjegyzőt a törvényszék *ötvennyolcz* ügyben bűnösnek mondta ki s ezért hat évi fegyházat kapott. Büntársát Kolinsák községi bírót félévi börtönre ítélték.

REGÉNY-CSARNOK.

SZERESS ÖRÖKKÉ.

Irta: Buchanan Róbert.

Angolból fordította: Dr. N. Gy.

33.

Itt ült le egy sziklára, búsan elmélkedve s a hogy az éj árnyai mind közelebb és közelebb húzódtak, mintha egyre öregedett és szomorubb lett volna ő is.

Sötétség szállott alá s így találta őt. Aztán lassan, csöndben, sorban előjöttek az ég azurlegelőjén a csillagnyáj ezüst bárányai, végre pedig, örökké ragyogó ezüst ruhában támadt föl a halvány pásztor, követve, szemmel tartva ragyogó báránykait. Mikor az idegen kapitány tekintete fehér arcára esett, mintha még jobban elhalványult volna s föl-emelte karjait az égnek rettegés és könnyörgés vegyes érzetével. Vadul ugrott föl, mély, kétségbeesett kiáltást hallatva; de nem jött válasz az örök csöndességből. Aztán mélyen sóhajtván mintha hallos kin gyötörné, mely szeméit a tengerre veté, mely most feketén, hidegen terült el, itt-ott csillogott csak egy-egy gyöngyház vagy ezüsfodor, végigfűrkészve azt a látóhatárig, mintha valamely rettegett jelt keresne. De semmi jel sem mutatkozott. A víz csöndes volt, mint a halál, hajó nem libbent meg felületén, csak a partot mosó hullám csöndes czobbanása töltötte el a széltelen levegőt.

Igy állt egy ideig, várva, vigyázva; aztán lankadt tagokkal, mély lehangoltságban vándorolt az elsötétült város felé.

XI. FEJEZET

A menekülés.

Vanderdecken ezután napohig keveset látta Mabelt. Először is ő sokáig fönnmaradt szobájában reggelenként, mikor pedig megjelent, kedvetlenül, elfogultnak látszott. De az se kerülhette ki figyelmét, hogy szemmel tartják lépteit s hogy mindenféle akadályokba ütközik az, hogy egyedül találja Mabelt. A kis szatócs, bár udvarias és kedves volt, mint mindig, aggodni kezdett, sőt Antallal tartott némi tanácskozás után nevelt leányát meg is intette. Némi meglepetésére Mabel szelid megnyugvással fogadta az intést, mert valójában a lány is bármily mélyen el volt is telve szíve, némileg megijedt a dolgok fejlődésétől. De volt még egy pont, a mi nagyon megzavarta Amost.

Az egész városban gyanus embernek kezdetek tekinteni lakóját, esetleg külföldi kémnek.

Másnap este idegen hajó mutatkozott Bartlepool kikötőjében s egy nagy csónak matróz evezett ki a partra. Alig értek partot, társalgásba bocsátkoztak az idegen kapitány-nal s idegen nyelven izgatott nyelvcsatát ütöttek, a melyet ők hollandinak gondoltak. Mielőtt kikérdezhették volna a jövevényeket, azok visszaevettek s eltűntek ép oly titokzatosan, a hogy jöttek. Egy éjjel még hozzá vendége távollétében, egy csomó part-őr jelent meg, kik az idegen szobájába irományok után kutattak. Azonban semmit se találtak. Amos kérdezősködésére vonakodtak felelni, de annyi így is biztos volt, hogy gyanujok volt az idegen ellen.

Mikor az idegen megtudta a házmotozást, némi izgatottságot árult el, melyet azonban csakhamar legyőzött. Ettől kezdve mozdulatait máskor is szemmel tartották, nem csekély bosszankodására.

Szerencsétlenségére nagy ellenséget szerzett magának, a vad Lambe gazda személyében; talán ez utóbbi ármánykodása volt az oka a partőrök kutatásának is. Azt ugyan

meglehetősen eltitkolta Lambe gazda, hogy egy alkalommal véres összeütközés is volt közöttük, melynek eredményét egy jelentékeny seb alakjában sokáig rejtegette, de ármánykodni nem szünt meg az idegen ellen, a kiből Mabel szerencsés udvarlóját, saját vetélytársát gyűlölte.

Egy nap végre az idegen egyedül találta Mabelt a konyhában.

— Korán keltél föl drágám, — mondá átkarolva és megcsókolva a leánykát, mert nem látott senkit közelben. A leány barátságos arcot iparkodott vágni, de nagyon szomorúnak látszott.

— Nem alhattam. Vad éjszaka volt s én mindig csak rád gondoltam. Miért nem jöttél haza?

— Benn voltam a városban valami ügyben, melyet te úgy se értenél. De nevezd Fülöpnek.

— Fülöp.

A mint rápillantott, látta, hogy a férfi egészen megváltozott. Soha oly szomorú, alázatos nem volt, sem olyan szelid. Meglepetésére mélyen hóhajlott s a székbe süllyedt, mintha egészen ki lett volna merülve.

— Oh Fülöp, mi ez?

— Semmi — válaszolt az, megszorítva a lány kezét. — Fáradt vagyok egy kissé, ez az egész. Nehány ficzkó üldözőbe vett, de elmenekültem.

— Miért követnek nyomon minduntalan?

Mert nem tudnak okosabbat csinálni. Békéért, nyugaloméért jöttem ide, de azok innen is el akarnak űzni.

A leány nem értette e szavak értelmét, bár azok titkot látszottak leleplezni, valamely nagy veszély titkát. Nem merte faggatni őt csak hozzásimult, várva, hogy mit mond.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Milán király Magaslakon.

Budapest, január 4. (Saját tud. táv.)
Milán szerb király Bpestre érkezett. Holnap Zichy Jenő gróffal Magaslakra megy a nagyvadászatra. Milán király a múlt télen is ez időtájtban volt Zichy Jenő grófnál Magaslakon, kinek a kellemesen töltött napok után azt az ígéretet tette, hogy minden évben felkeresi.

Luccheni újabb felfedezései.

Budapest, január 5. (Saját tud. táv.)
Mint Genfből jelentik, Luccheni ma újabb vallomást tett a királyné meggyilkolásának körülményeire vonatkozólg. Vallomása szerint két czinkossa is volt, kik közül egy a genfi pályaudvarban revolverrel, a másik Lausanében bombával várta a királynét, aki így sorsát semmi-kép sem kerülhette volna ki.

Faure az elítéltek kegyelmezője.

Páris, január 5. Az új év alkalmából Faure köztársasági elnök 647 elítéltnak, akiket a hadbírók ítélték el, részint teljesen elengedte, részint leszállította a büntetését. (Magy. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

A kiskereskedők társulata a következő értesítést küldte be hozzánk: A nagyváradi és biharmegyei kiskereskedők társulatának választmányi tagjai van szerencsénk a f. hó 8-án, vasárnap, délután három órakor dr. Adorján Ármin társ. titkár irodájában tartandó ülésre tisztelettel meghívni. — Értesítjük egy-

uttal összes t. tagjainkat, hogy alapszabályaink értelmében a társulat tagjai a titkári hivatalból mindennemű üzleti ügyekben *díjmentes* felvilágosítást, tanácsot, utbaigazítást nyerhetnek, ha ez iránt a társ. titkárnál szerdai és szombati napokon d. u. 2-3 közt jelentkeznek. Nagyvárad, 1899. január 5. *Az elnökség.*

Erdélyi Gazda. Ily czímen egy jól szerkesztett hetilap alakult meg Kolozsvárrt, mely e czímen mint az erdélyi gazdasági egyesület hivatalos közlönye, már régebben szolgálta mint havi lap Erdély gazdasági érdekeit. A lap cikkei míg egyrészt a közgazdasági politikában irányt mutatnak, másrészt meg a gazdasági gyakorlati tanácsokkal látják el a szakcikkekből gazdaságuk körüli teendőkből. Ajánljuk ezen ügyesen szerkesztett gazdasági lapot olvasóink szíves figyelmébe.

Állathettség. Biharmegye felső részében (Csokaiy, Ér-Selind stb.) több helyütt járvány-szerűen lépett fel a sertésvész, a száj és köröm-fájás; e miatt több község zárálá vétetett.

Az újságírók sorsjátéka.

F. hó 4-én ment végbe a fővárosban a Vigadó nagytermében az újságírók sorsjátékának húzása:

A 20,000 korona értékű főnyereményt nyerte:
8753—34.

1000 kor. ért. nyert:

3345—03

500 kor. ért. nyert:

6751—08

250 kor. ért. nyertek:

1801—61 6431—42

100 kor. ért. nyertek:

3191—14 4830—12 6982—87 5708—78
3641—42

50 kor. ért. nyertek:

6955—98 5522—27 5851—43 1345—67
5700—87 3541—100 3969—94 6211—50 5902—
45 7692—68 3557—88 8345—72 4508—
10 9211—10 3998—83 3570—74 8854—64
8530—20

10 kor. ért. nyertek:

9009—08 2004—31 6669—61 4557—33
4744—59 0340—88 0644—19 3057—70 5571—
47 8226—53 7495—03 3372—26 3410—47
5421—12 2243—06 7577—49 9963—81 5200—
22 0796—21 2062—47 9350—70 2926—69
0068—62 3741—65 6310—72 2863—79 5043—
82 6584—52 2898—62 6298—88 2989—81
0231—73 7409—75 5936—46 7255—82 7222—
24 6097—74 6282—74 0688—75 5206—25
7637—39 4036—16 2792—48 0600—69 0990—
95 7105—54 0978—57 5749—64 1010—82.

5 kor. ért. nyertek:

2159—39 7891—46 2070—48 9253—01
0538—21 3089—20 8655—38 1341—42 2515—
79 8953—50 3826—96 4233—87 1621—02
4905—11 0431—03 3888—95 1542—84 2068—
91 6644—20 8553—26 0245—49 7398—29
7677—10 7351—16 4715—35 6293—07 1917—
53—3691—38 8876—42 0219—62 6362—39
2560—77 0415—64 6260—48 2815—02 9027—
39 7709—76 3122—70 9678—27 8817—82
0876—93 6242—79 5132—88 0178—91 9988—
05 2712—88 1220—66 9837—24 4272—35
9653—78 8177—63 9039—10 1031—07 7907—
28 4520—90 3214—90 8504—36 2236—94
7658—59 6632—73 9276—83 0154—22 1304—
66 7170—82 1421—06 3200—88 1188—39
7099—08 3041—14 4705—06 2009—83 9203—
11 4664—96 5702—17 9422—03 6290—01
8042—08 4029—34 7064—81 9528—32 2598—
85 1397—39 9600—87 6842—50 7085—25
4389—94 0210—65 0648—18 9663—85 8315—
49 5395—61 8057—11 0260—100 0443—77
2491—81 6943—63 5475—63 5759—38 6291—
42 0912—45 4414—39 1615—23 9266—45
3196—25 3826—41 8355—77 4904—19 9513—
72 2452—73 9364—31 6662—06 3791—24
3027—08 2598—12 1688—86 2518—32 8478—
13 7111—76 7709—59 1630—59 3207—17
5197—19 7022—20 5050—73 9024—92 6221

—94 7911—15 6718—88 2286—06 7745—25
3014—98 0916—02 1970—88 8618—38 5546—
04 4985—88 4235—45 5479—55 2230—71
7846—65 1832—11 5890—71 8319—97 4955—
57 7362—91 5200—13 3436—55 3947—64
2373—99 7128—82 5070—55 2595—65 5281—
31 3489—39 8340—24 9349—12 3189—25
9929—15 4482—01 8020—32 0048—12 4063—
99 1815—63 5222—35 7296—03 8247—65
7219—63 3576—11 7350—66 5121—09 3154—
02 0930—12 5708—88 7423—46 2596—06
9872—99 9028—17 0957—46 8597—10 6228—
07 6220—05 7125—83 5496—82 1064—03
9398—07 7448—82 6309—70 6979—14 4942—
42 4574—40 8620—03 7641—82 5799—64
3109—52 8705—61 6979—39 3249—73 0183—
22 5746—03.

Reich Jenő Társas

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Határközl.

B u d a p e s t, január 5.

Az irányzat szilárd

Buza márciusra	9.60
Új tengeri	4.91
Rozs őszre	8.22
Zab őszre	5.80
Tengeri augusztusra	
Buza októberre	

Ertéktőzsde.

B u d a p e s t, január 5.

Az irányzat gyenge

Osztrák hitel	361.—
Magyar hitel	390.75
Államvasut	363.—
Rimamurányi	228.—
Magyar jelzálog	293.80
Salgótarjáni	604.—
Wagon-kölcsön	282.25
Villamos vasut	279.50
Magyar leszámítoló	353.25
Iparbank	104.25
Budapest közuti	366.50
Kereskedelmi	1011.50
Déli vasut	78.—

B é c s, január 5.

Az irányzat nyugodt

Osztr. hitel	363.78
Magyar hitel	392.—
Államvasut	364.1/2
Birodalmi márka	58.97

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. január 5-én.

Magyar aranyjárdék 4%	120.25
Magyar koronajárdék	97.80
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,75%	119.75
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,75%	100.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	96.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.20

Horvát-szlavón földtehermentési kötvény	97.—
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	153.—
Tiszabályozói és szegedi sorsjegyek kölcsön	138.—
Osztrák járadék papírban	101.50
Osztrák járadék ezüstben	101.30
Osztrák korona járadék	101.75
Osztrák magyar bankrészvény	935.—
Magyar hitelbankrészvény	335.—
Osztrák hitelintézeti részvény	361.20
Osztrák-magyar államvasuti részvény	363.60
20 frankos arany (Napoleon d'or)	363.20
Német birodalmi márka	58.90
London vista	120.45
Párisi vista	47.70
20 márkás arany	14.79

SZERKESZTŐI PÓSTA.

B. L. — Gyula. Szolgáljon igazolásunkra azon körülmény, hogy mi még (talán ezélesztosan is) nem kaptunk csak néhány füzetet a szobán forgó műből smár egy előbbi füzetünkben kimerítő kritikát ígértünk azon esetre, ha a műből nagyobb rész lesz kezünk között. Az ígért bírálatra nem lesz kifogása, olyan kiváló szakférfiu tollából kerül ki. Különben a mai számunk irodalmi rovatában talál rá feleletet.

Dr. VUCSKICS GYULA.

Orgonaépítő műhely!

Nagyvárad **orgona-építő műhelye**-met a legkényesebb kiválmaknak megfelelőleg rendeztem be. Új orgonákat a legújabb **pneumatikus** csőrendszer szerint golyós ládával készítek. Ez orgonának kiváló előnye, hogy a legnedvesebb templomokban is bizton működik; elképzelhető könnyed játszasmódjuk van s amellet az egyes sipok a leggyorsabb játék mellett is haladéktalanul s precízen szólalnak meg.

Régi, használt orgonák átalakítására, javítására, hangolására legutányosabb árak mellett vállalkozom.

Teljes tisztelettel

ORSZÁGI ANTAL,

orgonakészítő.

Hajlékaink dísz!

Fontos mindenkire nézve!

2 Jubileumi kép: Ő Felsőge I. Ferencz József és megboldogult Erzsébet királyné Ő Felsőge arcképe 58 cm. magas és 45 cm. széles olajfestmény vagy

2 Aquarell kép gyönyörű kivitelben választás szerint ábrázolhat tájképet, vadászatot, gyümölcsöket, vagy színházi jeleneteket és

1 Fali óra, mely pompásan ki van dolgozva, nikkelezett tokban, üveglapon óra, percz, másodpercz mutatóval 30 órahosszat jár.

E három tárgy

CSAK 2 frt 80 kr.

KNOPF J.

államilag engedélyezett képkereskedése.

Bécs, H. 3. Brigittenuerlände 10.

A pénz előleges beküldésére vagy utánvétellel.